Lønner det seg å installere vannmåler?

Det finnes to måter vi kan beregne forbruket ditt på. Enten er det etter stipulert forbruk, altså basert på areal beregnet som P-rom (m^2) på tilknyttet bebyggelse, eller etter målt forbruk (vannmåler).

I tabellen under ser du pris på forbruksgebyr basert på stipulert forbruk beregnet på grunnlag av tilknyttet bebyggelses størrelse og pris per m^3. Disse tallene gjelder for boliger, hytter, fritidsboliger og boliger på borettslag/boligsameie opp til 400 m^2.

P-rom (m^2) etter NS 3940*	Vann	Avløp
0-70 m^2	1 340	2 379
71-150 m^2	2 722	4 827
151-220 m^2	3 402	6 033
221-270 m^2	4 663	8 276
271-320 m^2	5 539	9 825
321-400 m^2	6 218	11 031

*NS 3940 er norsk Standard for areal- og volumberegninger av bygg. Versjonen fra 2012 er fortsatt den refererte standarden i byggesaksbehandling under Byggteknisk forskrift (TEK17). Her defineres primærrom (P-rom) som beboelses- og oppholdsrom ment for daglig bruk (f.eks. stue, kjøkken, soverom, gang, trapper, bad, vaskerom osv.).

Du kan som abonnent selv velge den løsningen du tror passer deg best. Om det lønner seg å installere vannmåler avhenger i stor grad av husholdningens vannforbruk. Jo lavere forbruk, desto større sannsynlighet for at vannmåler gir besparelser. Faktorer som antall personer i husstanden og bruk av vannbesparende installasjoner, som sparedusj og moderne toaletter, har stor betydning. En rørlegger vil kunne hjelpe deg med å bedømme forbruket ditt.

I Aurskog-Høland kommune har vi erfart at husholdningsforbruket ligger på 140 liter per person i døgnet, og at en familie på fire vil forbruke mellom 180-200m^3 i året.

Det er flere fordeler med å installere vannmåler:

- Du betaler kun for det du faktisk bruker
- Du vil lettere kunne oppdage lekkasjer og dermed hindre vannskader og bidra til mer rettferdig og bærekraftig vannforvaltning
- Du får bedre oversikt over vannforbruket ditt

- § 9-3 i Forskrift om vann- og avløpsgebyr i Aurskog-Høland kommune sier følgende: ”*Restriksjoner på vannforbruket, avbrudd i vannleveransen eller i mottak av avløpsvann gir ikke grunnlag for reduksjon av gebyrene.*
  Fraflytting eller fravær gir ikke automatisk grunnlag for reduksjon av gebyrene. For bygninger som vil stå tomme i mer enn ett år, kan det etter søknad foretas plombering av vannforsyningen til eiendommen. Plombering skal utføres av kommunen.”
  Det vil si at restriksjoner, avbrudd i vannleveranse eller fraflytting ikke vil påvirke forbruksgebyret dersom du ikke har vannmåler.

Hva koster det å bytte til/ installere vannmåler?

Vannmåler leier du av kommunen og betaler et årlig gebyr på. Gebyret blir delt inn i 12 faktura. Hva det koster å leie avhenger av dimensjon på vannmåleren. Tabellen under viser årlig gebyr for vannmålere med forskjellige dimensjoner. Prisen er ekskl. merverdiavgift og blir revidert årlig. Gebyrregulativ for 2026 finner du her.

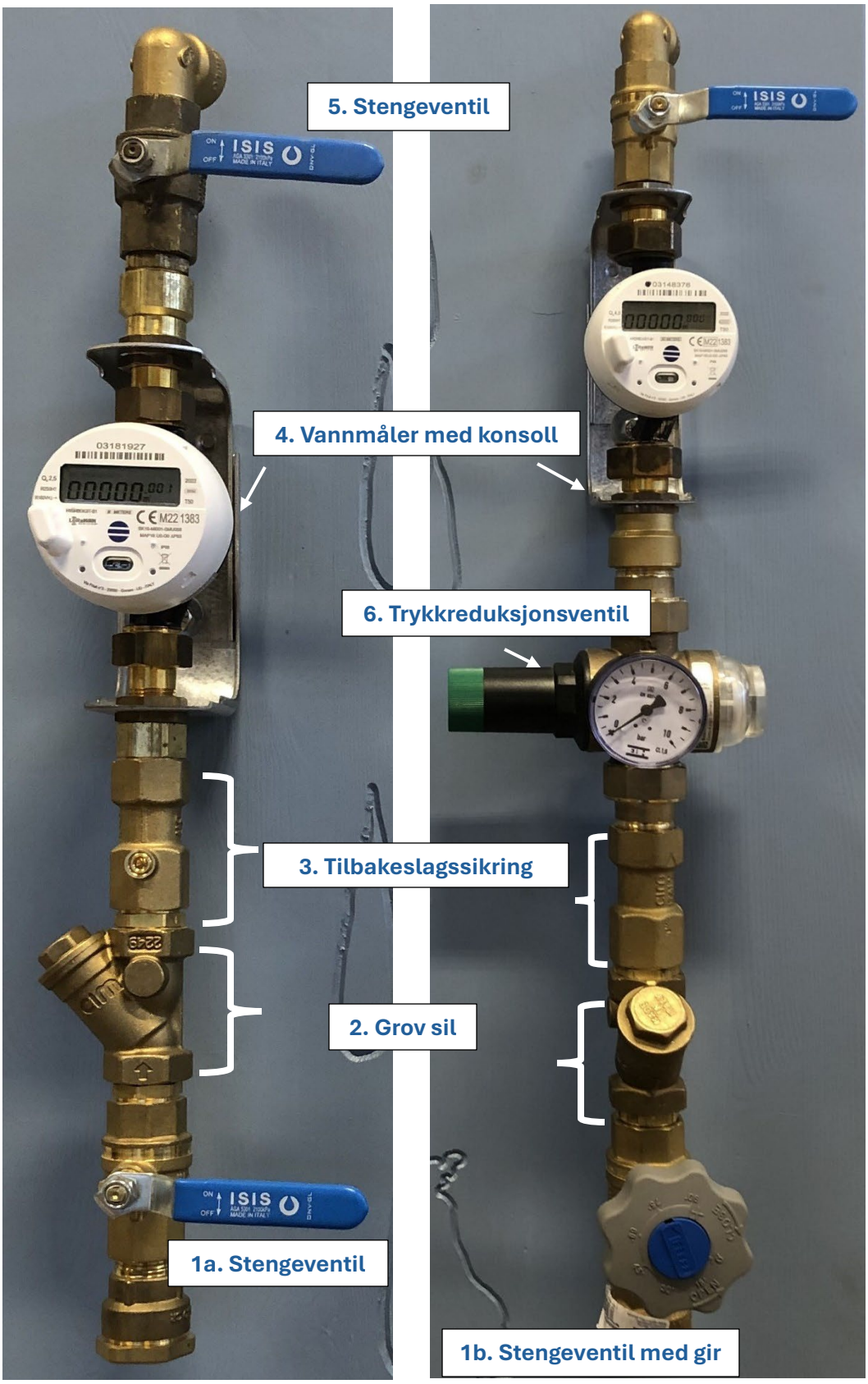
Dimensjon på vannmåler, fra - til og med	Årlig leie per måler (i 2026)	Type eiendom	Q_n(nominell kapasitet) og Q_{max} (maksimal kapasitet)
DN 15 – 20	38,- NOK	Leilighet / enebolig	Q_n 1,5 – 4 (m^3/t) Q_{max} 3,125 – 5 (m^3/t)
DN 25 – 40	762,- NOK	Borettslag / sameie	Q_n 6,3 – 16 (m^3/t) Q_{max} 7,9 – 20 (m^3/t)
DN 50 – 150	1524,- NOK	Store boligkomplekser / næring	Q_n 25 – 250 (m^3/t) Q_{max} 31- (m^3/t)

Tabell som viser dimensjon på vannmåler opp imot årlig leiepris, noen typer eiendom de brukes ved og kapasiteter. DN refererer til den indre dimensjonen på røret som skal kobles til vannmåleren, noe som vil påvirke kapasiteten (Q). Kapasiteten er mengde vann som strømmer igjennom over tid, oftest målt i kubikkmeter per time (m^3/t), eller liter i timen. Nominell/ permanent kapasitet (Q_n) viser vannmengden over tid ved normal bruk, mens maksimal kapasitet (Q_{max}) er den høyeste vannmengden. Q_{max} er vannmengden som strømmer igjennom når vannforbruket er på sitt høyeste.

Det første du burde gjøre er å kontakte en rørlegger som hjelper deg med å vurdere vannforbruket ditt slik at du får en vannmåler som passer i dimensjon til vannmengden. Rørleggeren forteller deg også hva installasjon vil koste. Det er slik at

du som abonnent betaler alle kostnader knyttet til installering av vannmåleren. Du kan se bilder og forklaring på det oppsettet vi aksepterer i avsnitt «eksempler på installasjon». Her står det kort forklart hva vi krever av tekniske installasjoner, samt litt om hensikten bak disse.
Vannmåleren henter rørlegger fra kommunalteknisk drift på Bjørkelangen. Det er viktig å huske at det *kun* er vannmåler som utleveres. Alle andre komponenter og tekniske installasjoner, *inkludert* brakett er det rørlegger som må skaffe.

Eksempler på installasjon

5. Stengeventil
4. Vannmåler med konsoll
6. Trykkreduksjonsventil
3. Tilbakeslagssikring
2. Grov sil
1a. Stengeventil
1b. Stengeventil med gir

1. Stengeventil/ stoppekran

Stengekran/ventil (både inne og ute) skal være tydelig merket og det er viktig at alle i husstanden vet hvor hovedstoppekranen er, slik at man enkelt kan stoppe vanntilførsel ved lekkasjer og hindre vannskader. Avhengig av alder på hus eller leilighet, kan denne ligge i kjelleren, i kjøkkenbenken eller på bad/vaskerom (også i fordelerskap).

Det er lurt å prøvestenge alle stoppekraner minst 2 ganger i året for å sikre at de fungerer som de skal. Dersom det skulle oppstått lekkasje, eller ved behov for vann- og avløpsarbeid, er det viktig at disse ikke sitter fast.

Det finnes to hovedtyper stengekran som avhenger av indre dimensjon på vannrøret: stengeventil uten ratt/gir, og stengeventil med ratt/gir.

1a. Stengeventil uten ratt/gir (DN < 20)

Bilde av en avsinkningsfri kuleventil.

Når innvendig dimensjon på vannrøret er under 20 mm må man ha stengekran på inntaket, men behøver ikke gir/ratt på ventilen. Dette er fordi man regner med at trykket inni røret ikke er tilstrekkelig til å forårsake skade på rørkomponenter hvis man brått skulle stenge av vannet.

eller

1b. Stengeventil med gir/ratt (DN > 20)

Bilde av en rattet/giret myklukkende stengekran med kuleventil.

Er innvendig dimensjon på vannrøret over 20 mm, kan trykket bli høyt nok til å ødelegge rørkomponenter ved brå avstenging av vanntilførsel. For å hindre dette, bruker man rattet ventil som gjør det mulig å sakte og forsiktig stenge av vannet.

Hjemmel:

- § 2-5 «Stengeventiler» første og andre ledd i Standard abonnementsvilkår (tekniske bestemmelser)
- Norsk Vanns VA/Miljø-blad nr.7. Tilknytning av stikkledning til hovedvannledning : VA-Miljø
- Plan- og bygningsloven, Byggteknisk Forskrift (TEK17) med veiledning.

2. Grov sil/ slamsamler

Bilde av slamsamler i bronse.

Hensikten med sil er å beskytte tekniske installasjoner. Tilbakeslagsventilen vil for eksempel ikke fungere som den skal dersom partikler holder lukkemekanismen åpen, noe som kan forårsake forurensning av installasjoner.

Selv om det ikke er pålagt med sil, så tilsier bransjenormen at en slik installasjon er sterkt anbefalt og svært lurt å investere i.

3. Tilbakeslagssikring/tilbakeslagsventil

Bilde av tilbakeslagsventil i messing.

Tilbakeslagssikringer har som oppgave å hindre tilbakestrømming av vann i motsatt retning. Hvis trykket i røret snur og vannet prøver å strømme feil vei, dvs. ut på nettet, vil mekanismen inni ventilen stenge automatisk. Dette skjer uten behov for strøm eller manuell styring.

Tilbakeslagsventiler beskytter ledningsnettet fra inntrenging av urene væsker, stoffer eller gasser. Dette inkluderer vann som kan ha stått lenge i vannrør og blitt påvirket av stoffer som rust og tungmetaller.

Disse skal installeres etter innvendig hovedstengekran og før første forgrening. Typen sikringsutstyr man skal benytte er basert på forskjellige væskekategorier. Dvs. at jo høyere faren væsken utgjør for liv og helse, jo høyere blir sikringskravet.

For eksempel så vil man for drikkevann i bolig behøve sikring av type EA (nummer 3 på bilder), mens alle midlertidige tilknytninger (f.eks. brakkerigg) skal oppfylle krav i henhold til NS-EN 1717.

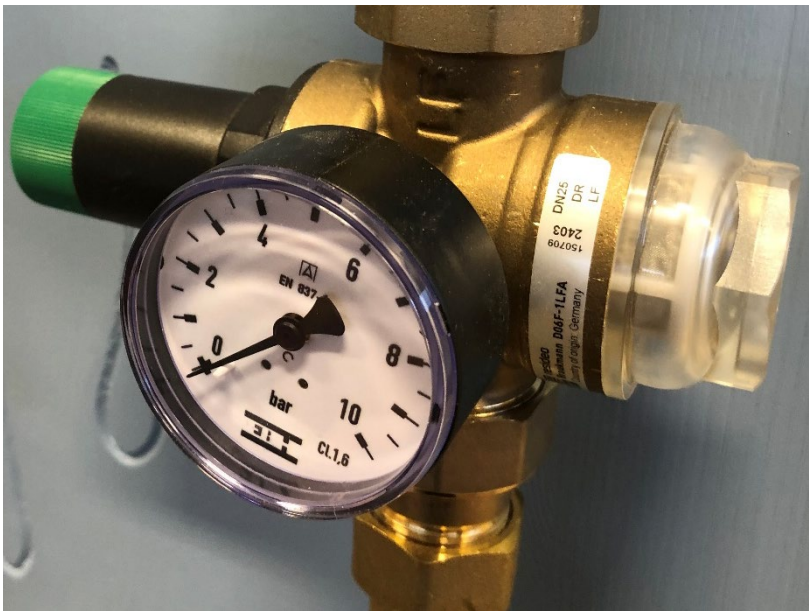
Mer informasjon om tilbakeslagssikring og væskekategorier, samt krav til installasjon finner du her: Sikring mot tilbakestrømning av forurenset væske til drikkevannsledninger : VA-Miljø

Hjemmel:

- Plan- og bygningsloven TEK 17 §15-6
- drikkevannsforskriften § 4 «Forurensning»
- drikkevannsforskriften § 6 «Farekartlegging og farehåndtering»
- § 2-4 Sikring mot forurensning i Standard abonnementsvilkår – tekniske bestemmelser
- NS- EN 1717
- Norsk Vanns VA/Miljøblad nr.61

6. Fin sil og trykkreduksjonsventil (hvis trykk inn er over 6 bar)

Alle stikkledningstilknytninger der trykk inn overstiger 6 bar skal ha trykkreduksjonsventil montert innendørs i bygning. Dette vil kunne beskytte tekniske installasjoner. Reduksjonsventiler finnes i mange varianter, noen også med innebygd tilkabeslagssikring. Reduksjonsventilen du ser på bildet har et innebygd finsil. Trykket justeres ved å vri på rattet til venstre (i grønt).

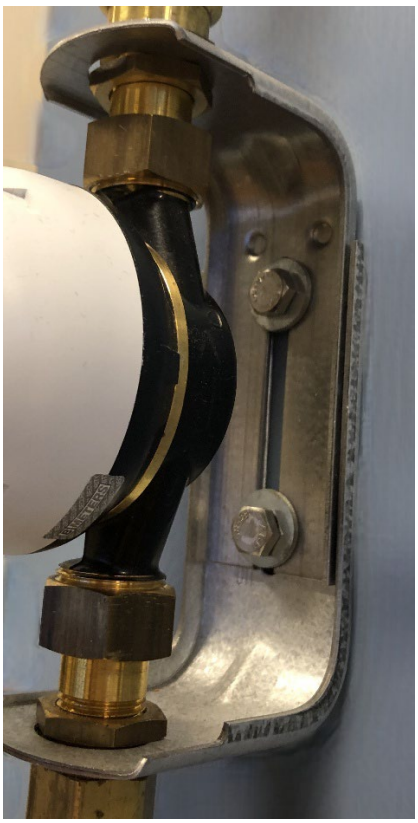

Bilde av en trykkreduksjonsventil med innebygd sil og manometer.

Rørlegger skal vurdere behovet for trykkreduksjonsventil. Det er dersom trykk inn er over 6 bar det blir behov for dette.

4. Vannmåler med konsoll

Til venstre: Bilde av digital vannmåler. Til høyre: konsoll.

Eksempler på forskjellige vannmålere og forklaring på hvordan du leser av målerstand og melder inn til kommunen finner du i avsnitt «Hvordan lese av vannmåler og melde inn målerstand».

Det er krav om å bruke konsoll/brakett ved installering av vannmåler. Blant annet vil det kunne sikre:

- at vannmåleren monteres i riktig retning og høyde for å fungere korrekt og at måleren står i henhold til produsentens krav
- enklere vedlikehold og utskifting. Med konsoll kan måleren enkelt demonteres for service eller utskifting uten å påvirke rørinstallasjonen

5. Stengeventil/ stoppekran

Bilde av en avsinkningsfri kuleventil.

Stengeventilen over installasjonen letter drift og service og gjør det mulig å bytte vannmåler og andre tekniske installasjoner uten å tømme rørsystemet for vann.

Det er viktig å teste stengeventiler et par ganger i året for å hindre at de setter seg fast.

Tips og råd for vann og avløp:

- Prøvesteng hovedstoppekranen minst 2 ganger i året. Sørg for at de i husstanden vet hvor den er og lærer seg hvordan man stenger den
- Sjekk at vannmåler IKKE viser forbruk når ingen bruker vann. Viser den forbruk, sjekk toaletter for lekkasje. Ta litt toalettpapir og før rundt nedi toalettskåla, blir papiret

bløtt kan det være sildre lekkasje som ikke synes. Erfaringsmessig er dette en årsak til høyt vannforbruk. Sjekk også alle tappepunkter, servanter, vaskekum, tilkoblinger av vaskemaskin, oppvaskmaskin, kjøleskap med isbitmaskin osv.

- Sjekk sikkerhetsventil på varmtvannsbereder. Kontroller at det ikke kommer vann ut av denne. Gjør en visuell kontroll at det ikke er fukt rundt/under samt at rørtilkoblinger er tette. Berederprodusenten har også tips/råd for vedlikehold
- Kontroller / test at utekraner lar seg stenge. Husk å stenge av og tappe ut vannet til utekranen før kuldegradene setter inn. Fjern slangekoplingen også, da denne har en tendens til å holde på vannet
- Har du rør i rør system, ta en visuell sjekk i fordelerskapet
- Sjekk alle synlige vann og avløpsrør for lekkasjer
- Kontroller / rengjør alle vannlåser
- Kontroller og rengjør alle sluk minst 2 ganger i året
- Sørg for varme alle steder der det er vann/avløp innvendig (over 10 varmegrader)

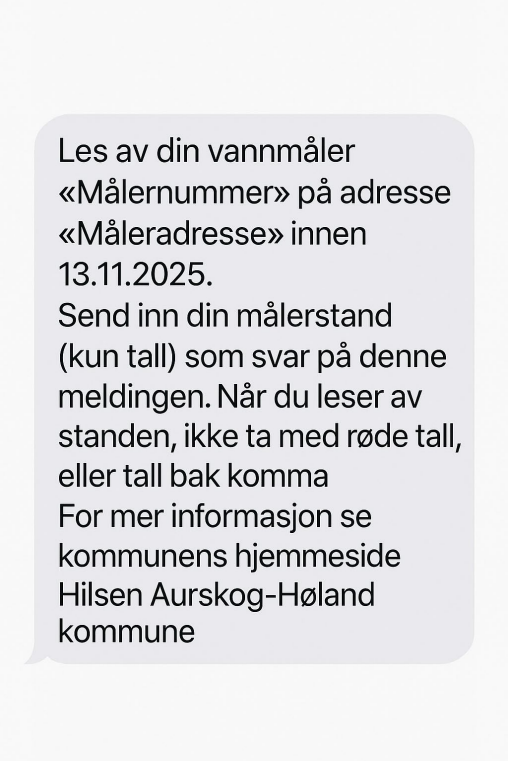
Hvordan lese av vannmåleren og melde inn målerstand?

Ut året leser du selv av måleren og melder inn målerstand til kommunen via SMS eller avlesningskort. Dette gjelder for alle med vannmåler, også de med mulighet for automatisk/fjernavlesning. Vi oppfordrer alle til å benytte seg av den enkle SMS-løsningen vår.

Vannmålere kan ha ulik design, men de fleste målere har 5 eller 6 tall. Noen målere har røde tall bakerst, mens noen har små tall bakerst – disse skal ikke tas med. Ta heller ikke med tall bak komma.

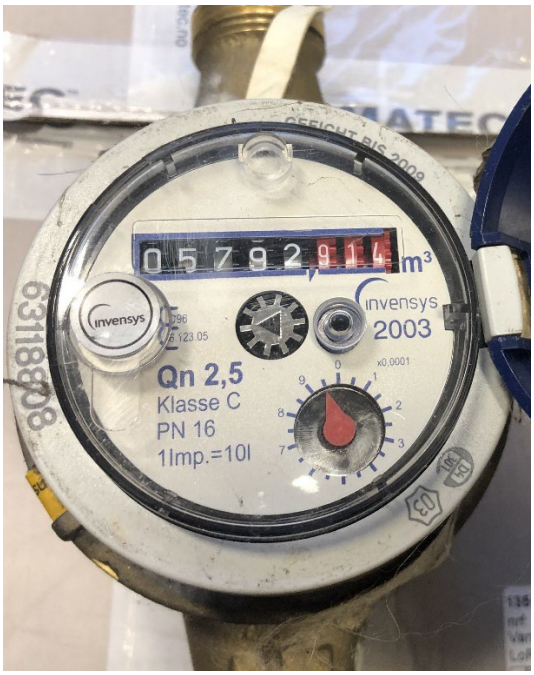
Hvordan melde inn på SMS?

Du vil motta SMS fra kommunen der det står følgende:

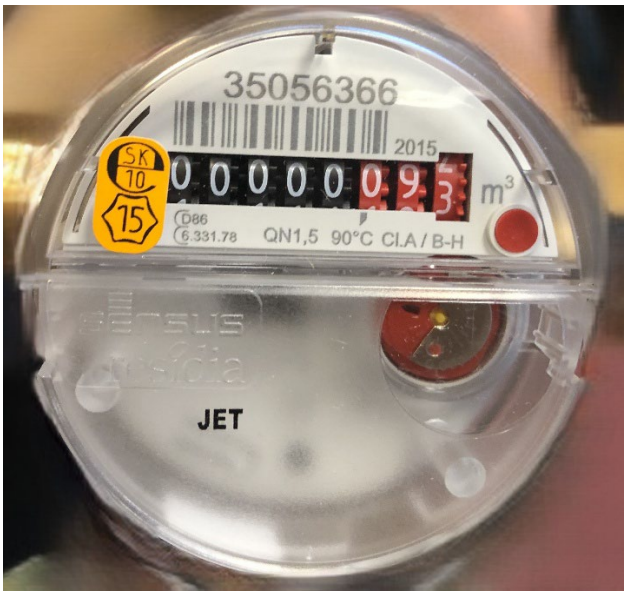
Det er ingen lenker i SMS-en og det eneste du skal gjøre er å lese av målerstand og svare. Skriv kun tall.

Les av målerstand og svar på SMS-en. Skriv kun tall som forklart over. Du skal hverken ta med røde tall eller tall bak komma.

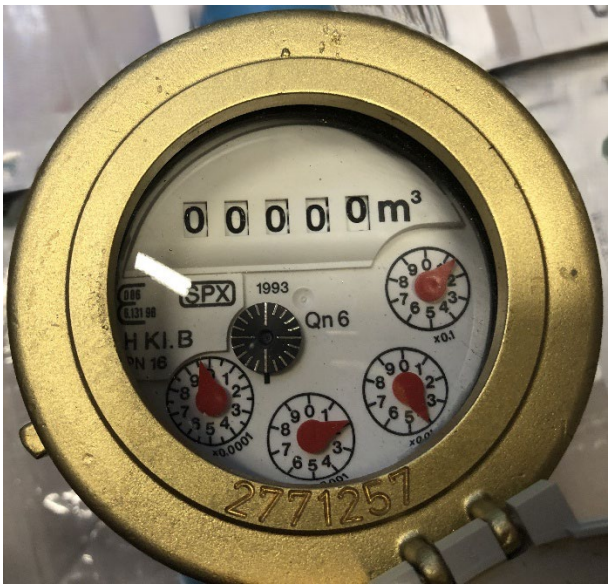
Dette er en mekanisk flerstråle vingehjulsvannmåler med analogt telleverk fra produsenten Sensus. Tall med sort bakgrunn viser hele kubikkmeter (m^3), mens tall bakerst med rød bakgrunn viser desimaler (liter).

Når du sender inn målerstand, kan du se bort ifra tall bakerst med rød bakgrunn. Målerstanden er dermed 5792. Det er tallet som skal sendes inn som svar på meldingen du mottar! Hadde det stått 12345093 ville målerstanden vært 12345.

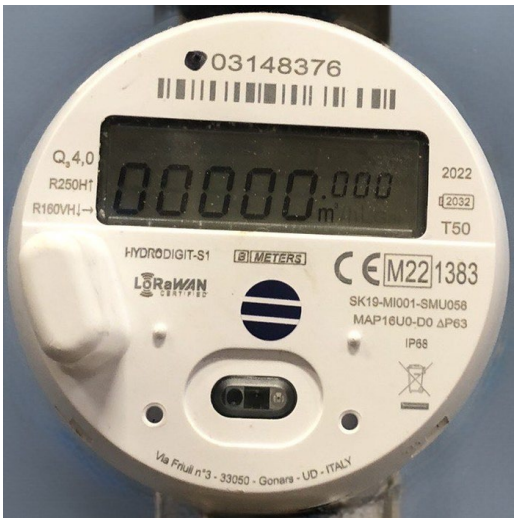
Dette er en mekanisk enstråle vingehjulsmåler med analogt telleverk fra produsenten Sensus. Tall med sort bakgrunn viser hele kubikkmeter (m^3), mens tall bakerst med rød bakgrunn viser desimaler (liter).

Når du sender inn målerstand, kan du se bort ifra tall bakerst med rød bakgrunn. Målerstanden er dermed 0. Det er tallet som skal sendes inn som svar på meldingen du mottar! Hadde det stått 12345093 ville målerstanden vært 12345.

Dette er en mekanisk flerstråle vannmåler med analogt telleverk fra produsenten SPX. Store sorte tall viser hele kubikkmeter (m^3), mens de små urskivene med røde visere viser desimaler (0,01-100 liter).

Når du sender inn målerstand, kan du se bort ifra de små urskivene nederst. Målerstanden er dermed 0. Det er tallet som skal sendes inn som svar på meldingen du mottar!

Dette er en mekanisk/elektronisk enstråle vingehjulsvannmåler med digitalt display fra produsenten BMETERS. Store tall viser hele kubikkmeter (m^3), mens små tall bak komma viser desimaler.

Når du sender inn målerstand, kan du se bort fra tall bak komma. Målerstanden er dermed 0. Det er tallet som skal sendes inn som svar på meldingen du mottar! Hadde det stått 00000.999 på skjermen, ville målerstanden fortsatt vært 0.

Det er slike vannmålere man oftest vil få utdelt av kommunen.

Det finnes mange flere typer vannmålere. Men det viktigste å huske på er dette:

- Ikke ta med røde tall, tall med rød bakgrunn, tall bak komma (,)/desimalpunkt(.), små tall bakerst, eller tall fra urskiver!
- Svar på SMS med kun tall: 12345
  Ikke skriv dette: 12345 m^3 Målerstanden er 12345 Mvh. Ola
- Du behøver ikke ta med nuller til venstre for det første hele tallet. Altså står det 00100.597 er 100 tallet du skal sende inn.
- Ikke send inn bilde av vannmåleren din

Jeg har flere vannmålere registrert på samme adresse. Hva gjør jeg?

Da mottar du to eller flere SMS fra samme nummer, der hver melding inneholder et forskjellig vannmålernummer og lik adresse.

La oss si du har 3 vannmålere og har mottatt 3 meldinger. Da leser du bare av målerstand på vannmålerne som forklart i avsnitt **«Hvordan melde inn på SMS?»** og svarer med 3 meldinger i en rekkefølge som korresponderer til rekkefølgen du mottok meldingene i. Det vil si:

Melding #1 → Svar #1

Melding #2 → Svar #2

Melding #3 → Svar #3

Kontroller alltid at du har svart i riktig rekkefølge.

Jeg har flere vannmålere registrert på flere adresser. Hva gjør jeg?

Da mottar du to eller flere SMS fra forskjellige nummer, der hver melding inneholder et eller flere vannmålernummer med korresponderende adresse.

La oss si du har ansvar for å melde inn målerstand på diverse vannmålere ved 3 adresser. På adresse #1 er det registrert 1 vannmåler. Da svarer du på den meldingen som forklart i avsnitt **«Hvordan melde inn på SMS?»**.

På adressene #2 og #3 er det registrert 2 og 5 vannmålere, henholdsvis. Da svarer du på meldingene som forklart i avsnitt **«Jeg har flere vannmålere registrert på samme adresse. Hva gjør jeg?»**.

Husk å dobbeltsjekke at du har svart på riktig melding, i riktig rekkefølge.

Jeg har ikke fått SMS. Hva gjør jeg?

Dersom du ikke mottar SMS, betyr det at vi ikke har nummeret ditt registrert. Dersom du ønsker å registrere deg kan du sende e-post til Christine Kuran (christine.kuran@ahk.no) med navn, gårds- og bruksnummer, adresse og mobilnummer.

Kommunen er pliktet til å håndtere dine personaldata i henhold til krav i personvernforordningen (GDPR).

Hva skjer hvis jeg ikke svarer på SMS-en innen fristen?

Da vil du motta en purring på SMS med oppfordring om å sende inn målerstand innen en ny frist. Svarer du ikke innen den nye fristen, må du lese av vannmåler/ne på samme måte som beskrevet i avsnitt **«Hvordan melde inn på SMS?»** og sende inn målerstand med avlesningskort.

Hvordan melde inn med avlesningskort?

Hvis du ikke svarer på SMS-en eller purringen innen fristen vil du få avlesningskort tilsendt din digitale postkasse.

Hvis du ikke svarer på SMS-en eller purringen innen fristen vil du få avlesningskort tilsendt din digitale postkasse. Det finnes to leverandører av digital postkasse: e-Boks og Digipost. Har du ikke en digital postkasse og ønsker å opprette en, kan du enkelt gjøre dette ved å besøke www.norge.no/nb/digital-borger/velg-digital-postkasse . Du behøver bare elektronisk ID for å skaffe deg en digital postkasse, for eksempel BankID.

Har du en smart-telefon kan du laste ned appen for Digipost eller e-Boks for rask og enkel tilgang på mobil. Du kan registrere deg direkte via appen. Appene finner du i App Store hvis du bruker iPhone og i Google Play Store hvis du har Android-telefon.

Brevet du mottar vil inneholde en eller flere koder som korresponderer til en eller flere vannmåler/e. Koden/e skal du benytte for å melde inn vannmålerstanden digitalt gjennom www.leseav.no ; en nasjonal løsning for digital innmelding av vannmålerstand.

Åpner du ikke brevet du mottar fra oss i din digitale postkasse, eller ikke har og ikke ønsker digital postkasse, får du tilsendt avlesningskort i papirformat i posten. Svarslippen til avlesningskortet kan du sende til kommunen på e-postadressen va@ahk.no , eller levere fysisk til Rådhuset på Bjørkelangen (Rådhusveien 3) mandag-fredag mellom kl. 10-14.

Dersom avlesningen ikke utføres til bestemt tid, kan kommunen beregne forbruket eller selv foreta avlesning for leierens regning.

Kontroller gjerne vannmåleren jevnlig slik at du oppdager lekkasjer og feil tidlig. Kontroller gjerne vannmåleren jevnlig slik at du kan oppdage lekkasjer og feil tidlig.

For oversikt over dine faktura kan du besøke Min kommune (www.min.kommune.no) og logge deg inn på MinSide.

For rørlegger

Søknadsprosess

Det er kun rørleggere som kan søke om vannmålere. Installasjon, bytte av eksisterende, demontering, remontering og fjerning av vannmåler er alle søknadspliktige tiltak. Før du kan søke må du få opprettet superbruker i Entreprenørportalen. Les mer om opprettelse av bruker i, og bruk av, Entreprenørportalen her: Aurskog-Høland kommune - Digitale søknader via Entreprenørportalen

Ferdigmelding skal sendes inn etter utført arbeid, senest etter 10 arbeidsdager.

Det du ser når du logger deg inn i Entreprenørportalen. Når du skal søke om tiltak som involverer vannmåler, velger du «Ny søknad/melding om vann- og avløpsarbeid».

Oversikt over VA-arbeid man kan søke om i Entreprenørportalen. Ikke bruk de som er krysset ut (Melding om vannmåler og melding om utført vann- og avløpsarbeid; ferdigmelding kommer opp som oppgave i portalen etter godkjent søknad).

Det er ditt ansvar som utførende rørlegger å dokumentere at alt av kommunalt vann som forbrukes på eiendommen måles.

Installasjon

lenke til installasjonseksempler som over m/ forklaring , evt motsatt
Med godkjent søknad, får du følgende:

- Informasjon om og installasjonsinstruks for levert vannmåler
- Forskrift om vann- og avløp i Aurskog-Høland kommune
- Gebyrregulativ som revideres årlig
- Eksempelbilde

Viktig å huske:

- Les *hele* godkjenningsbrevet. Der står det tydelig hva vi forventer av dokumentasjon til ferdigmeldingen.
- Det er kun vannmåler som blir utlevert av kommunen. Alt annet av tekniske installasjoner skaffer du selv. Det inkluderer konsoll.
- Vi krever tilbakesikringsinstallasjon etter NS-1717
- Konsoll for utlevert vannmålertype.
- Riktige stengeventiler både på innløp og utløp (før og etter vannmålerinstallasjon). Sjekk eksempelbilder under avsnitt «installasjon».

Ferdigmelding

Før brukstillatelse kan gis på tiltaket skal ferdigmelding på installert vannmåler være godkjent av Aurskog-Høland kommune kommunalteknisk drift. Når du får godkjent søknaden om vannmåler, får du opp ei oppgave i Entreprenørportalen der du blir bedt om å sende inn ferdigmelding etter utført arbeid. **Ferdigmelding skal sendes inn etter utført arbeid, senest etter 10 arbeidsdager.**

Ferdigmelding er svært viktig for å sikre at abonnenten betaler riktige kommunale avgifter.

Ferdigmelding skal alltid inneholde vedlegg bedt om i godkjent søknad, for eksempel:

- Avstandsbilde som viser hele inntaket fra innløpsrør og til første avstikk (eller går inn i vegg). Bilde skal tas før isolering
- Nærbilde av måler som skal vise målerstand, alder og serienummer
- Nærbilde av plombering som viser plomberingsnummer og farge.

- Dokumentasjon fra utførende foretak sitt internkontrollskjema på utførelse. Skjema skal være ferdig utfylt og signert.

Når du bytter vannmåler og sender inn bilder før- og etter installasjon, er det til stor hjelp for saksbehandler at du navngir bilder på en måte som viser dato, om det ble tatt før eller etter installasjon og avstand.

Husk at fysisk plassering av vannmåler skal angis i ferdigmelding (for eksempel byggningsnummer).